

syvende og sidst disse Arbejdsretter dog maa siges at være, saa bør man organisere dem for deres egne FormaaIs Skyld, saaledes som disse bedst træde det; men man maa ikke derved tilsigte at tjene andre sideordnede Hjemed, hvor berettigede disse end kunne være. Som fremhævet tror jeg — og det vil gaa andre som mig — at den ærede Forslagsstiller lettere vil se sin Tanke og Plan realiseret, hvis han vil gaa den Vej, jeg antydede, og indskrænke Opgaven alene til Institutter af Enighedsfamre.

Bajer: Da jeg ikke er Aspirant til det Udvalg, som rimeligvis vil blive nedsat om denne Sag, maa jeg bede det høje Ting undskyldte, at jeg ved denne første Behandling gør nogle almindelige Bemærkninger til Overvejelse for det eventuelle Udvalg. Først skal jeg da hilse dette Lovforslag velkommen fra et fredsvenligt Standpunkt. Her i det gamle militaristiske Europa have Fredsvennerne hidtil maattet indskrænke deres Opgave til international Voldgift. Derimod har det i Amerika udviklet sig noget anderledes, og der har man ogsaa taget Spørgsmaalet om den sociale Voldgift op paa Programmet, og paa den 5te Verdensfreds-Kongres, som blev afholdt i Chicago, var ogsaa, saavidt jeg ved, dette Spørgsmaal til indgaaende Behandling. Beretningen foreligger endnu ikke trykt; men jeg haaber, at naar den er bleven trykt, vil den fra Verdensfredsbureauet blive tilsendt det eventuelle Udvalg, og man vil da maaste ogsaa nok kunne finde noget der, som vil kunne komme denne Forhandling til Nytte. Jeg ser af det foreløbige Referat, at der har været holdt indledende Foredrag af forskellige fremragende Mænd, f. Eks. om „State Boards“ af Præsidenten for State Board of Arbitration in Massachusetts Walcott, som altsaa er Præsident for en Stats-Voldgiftsret for Arbejdsjager, som findes der. Ligeledes har Professor i de politiske Videnskaber ved Universitetet i Minnesota, W. Watts Tolwell, holdt Foredrag om „Courts of Conciliation“ og endelig har et Medlem af Industrifamret i Chicago talt om „Boards of Trade“. Jeg skal, naar jeg siger, at man her i Europa ikke videre har sytlet med dette Spørgsmaal, dog rette det derhen, at Verdensfreds-Bureauet i Bern, som samler paa alle Oplysninger vedrørende Voldgift, ogsaa har en Samling for den sociale Voldgift og har i saakaldte Dosjiers (Mapper) samlet og ordnet alt dertil hørende. Den danske Fredsforening har hidtil været aldeles fremmed for Spørgsmaal af denne Natur. Dog da

der, saa vidt jeg huffer, i Sommeren 1887, udbrød en alvorlig Uenighed i Rubens Fabrikker imellem Arbejdsgiveren og Arbejderne, Bæversterne, og da man rustede sig til Kamp paa begge Sider, og der blev udsædt Opfordring til at give Bidrag, for at Kampen kunde føres med Fynd og Alem, tillod jeg mig som Formand for dansk Fredsforening at henvende mig til tvindelig Fremskridtsforening, da jeg mente, at den snarest kunde have Indflydelse paa disse Bæverster. Der blev virkelig holdt et Møde, hvor man foreslog en almindelig Løsning. Det lykkedes at faa to ansete Mænd, Professor Falbe-Hansen og Kontorchef Rubin, til paa Bæversternes Vegne at henvende sig til deres Arbejdsgiver og bede ham om at underlæste sig en Slags Voldgift eller i det mindste Mægling. Jeg kan ikke bestemt sige, hvad det skal kaldes i dette Tilfælde; Grænsen er undertiden noget svævende; men Mægling vil vel nærmest sige, at man gør et Tilbud, et Forslag, som frit kan antages eller forkastes, hvorimod man ved Voldgift forpligter sig til i Forvejen at underlæste sig Kendelsen, hvorledes den end maatte være. Resultatet var fuldt tilfredsstillende, og om det end ikke var lige tilfredsstillende for begge Parter, fik man dog en fredelig Løsning. Jeg bemærker dette for derved i det hele taget at stemme Fredsvennerne i denne Sal, som ikke ere saa ganske saa, venligt over for denne Sag, som jeg tror, de bør se paa som noget, der ligger inden for deres Omraade.

Enkelthederne i Lovforslaget skal jeg ved denne Lejlighed ikke komme nærmere ind paa. Der er blevet gjort adskillige Indvendinger, men ikke store, end at jeg tror, det vil kunne rettes under et alvorligt Arbejde; men Hovedindvendingen maa væsentlig rettes imod Arbejdsretternes Sammensætning. Jeg antager, at andre ville udtale sig mere indgaaende derom, og jeg skal derfor ikke komme dybere ind paa saadanne Spørgsmaal som om Valget af Formand eller om Alderen for dem, som skulle have Sæde i Arbejdsretten og om Alderen for Vælgerne, hvor det forekommer mig, at man er temmelig højt oppe, idet man har sat 30 Aar for Rettens Medlemmer og 25 Aar for Vælgerne. Da denne Sag blev behandlet i den tyfte Rigsdag forud for den Lov, som blev gennemført der — en Lov, som væsentlig er bleven Forbilledet for dette Lovforslag — stod der en temmelig haard Kamp om Alderen. I den Henseende vare baade Socialdemokratiet og Fremskridtspartiet enige om at se at komme til en lavere Alder og ligeledes stemte for, at Kvindeberne kunde være valgbare, saa vidt jeg ved,